

Täysistunto

Perjantai 12.12.2025 klo 13.00—16.30

Täysistunto alkoi klo 13.00. Täysistunto keskeytettiin klo 13.29. Täysistuntoa jatkettiin klo 15.00. Täysistunto päättyi klo 16.30.

Puhetta johti puhemies Jussi Halla-aho (13.00—13.29 ja 15.00—16.30).

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 11.12.2025 antanut hallituksen esitykset HE 186-192/2025 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 383, 384, 388-392, 394, 395, 397, 398, 401, 409/2025 vp.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 92/2025 vp

Valiokunnan mietintö StVM 26/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Hilka Kemppi on edustaja Hanna-Leena Mattilan kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään.

Keskustelussa edustaja Bella Forsgrén on edustaja Timo Furuholmin kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaiset kaksi lausumaehdotusta. Lisäksi keskustelussa edustaja Hilka Kemppi on edustaja Hanna-Leena Mattilan kannattamana tehnyt vastalauseen 2 mukaiset kolme lausumaehdotusta.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 70; poissa 36 (äänestys 1).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 92/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Bella Forsgrénin ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 70; poissa 36 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Bella Forsgrénin ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 70; poissa 36 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hilikka Kempin ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 70; poissa 36 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hilikka Kempin ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 69; poissa 37 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Hilikka Kempin ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 92, ei 70; poissa 37 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 100/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 26/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Hanna Räsänen on edustaja Petri Honkosen kannattamana tehnyt vastalauseen 2 mukaisen lausumaehdotuksen.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 100/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä lausumaehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Hanna Räsänen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 98, ei 64; poissa 37 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 147/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 8/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Lauri Lyly on edustaja Inka Hopsun kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotusten hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 69; poissa 37 (äänestys 8).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 147/2025 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n tekoälyasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 46/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 18/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Hanna Holopainen on edustaja Lauri Lylyn kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen perusteluja koskevan ehdotuksen.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 46/2025 vp sisältyvät 1.—5. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä perusteluja koskevasta ehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Hanna Holopaisen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 48; poissa 38 (äänestys 9). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tupakkaverosta annetun lain ja valmisteverotuslain 72 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tupakkaverosta annetun lain ja valmisteverotuslain 72 §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 96/2025 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 96/2025 vp

Hallituksen esitys HE 168/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 23/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Petri Honkonen on edustaja Hanna Räsäsen kannattamana tehnyt vastalauseen mukaiset kaksi lausumaehdotusta.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen 96/2025 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen sekä hallituksen esitykseen HE 168/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä hallituksen esitykseen HE 96/2025 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Petri Honkosen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 29; poissa 37 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Petri Honkosen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 38; poissa 37 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Asian käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion asuntorahastosta annetun lain kumoamisesta ja valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksuja koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 135/2025 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 13/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Pinja Perholehto on edustaja Timo Furuholmin kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Lisäksi keskustelussa edustaja Pinja Perholehto on edustaja Timo Furuholmin kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotusten hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 69; poissa 37 (äänestys 12).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 135/2025 vp sisältyvät 1.—22. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä lausumaehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Pinja Perholehdon ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 69; poissa 37 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 108/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 9/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Keskustelussa edustaja Lauri Lyly on edustaja Timo Suhosen kannattamana ehdottanut, että 5. lakiehdotus hylätään.

Keskustelussa edustaja Tuomas Kettunen on edustaja Olga Oinas-Panuman kannattamana tehnyt vastalauseen 2 mukaiset kaksi lausumaehdotusta.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

5. lakiehdotuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 48; poissa 39 (äänestys 14).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 108/2025 vp sisältyvät 1.—8. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 38; poissa 39 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Tuomas Kettusen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 93, ei 67; poissa 39 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 127/2025 vp

Toimenpidealoite TPA 32/2023 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 27/2025 vp

Toinen käsittely, ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Keskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Krista Mikkonen on edustaja Timo Furoholmin kannattamana ehdottanut, että valiokunnan lausumaehdotus hylätään. Keskustelussa edustaja Krista Mikkonen on edustaja Inka Hopsun kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen. Lisäksi edustaja Timo Furoholm on edustaja Pia Lohikosken kannattamana tehnyt vastalauseen 2 mukaiset kaksi lausumaehdotusta.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 127/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen toimenpidealoitteen hylkäämisestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Krista Mikkosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 18; poissa 40 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Furuholmin ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 140, ei 18; poissa 41 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Furuholmin ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 18; poissa 40 (äänestys 19). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietinnön lausumaehdotus ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 18; poissa 40 (äänestys 20).

Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 173/2025 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 7/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 7/2025 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 10.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Yleiskeskustelussa edustaja Piritta Rantanen on edustaja Timo Suhosen kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseen 2 mukaisesti hallituksen esitykseen HE 173/2025 vp sisältyvä lakiehdotus.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Käsittelyn pohja

Mietintö ”jaa”, Piritta Rantasen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 28, tyhjiä 18; poissa 40 (äänestys 21). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 173/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 129/2025 vp

Valiokunnan mietintö StVM 32/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 32/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Edustaja Kaunistola, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.23 **Mari Kaunistola kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Hallitusohjelmankin mukaan on parannettava hyvinvointialueen mahdollisuuksia valita järjestämisvastuullaan olevien sotepalveluiden tarkoituksenmukaisin toteutustapa. On mielestäni selvää, että yksityisen sektorin, järjestöjen ja säätiöiden tietotaitoa, osaamista ja ammattitaitoa on vain ja ainoastaan järkevää hyödyntää sotepalvelujemme tuottamisessa. Uuden alihankinnan edellytyksiin liittyvän sääntelyn tarkoitus onkin lisätä joustavuutta sotepalveluiden hankintaan. Uudistuksen myötä voidaan parantaa alueiden mahdollisuuksia hyödyntää eri toimijoiden osaamista ja kapasiteettia saatavuuden ja laadun parantamiseksi asiakkaita, potilaita ja asukkaita hyödyntäen. Uudistus mahdollistaa myös sen, että pienemmät yritykset, järjestöt ja säätiöt voivat tarjota palvelujaan ja osallistua palvelujen tuottamiseen. Suomalaisille tärkeintä on se, että aidosti laadukasta palvelua saa, kun sitä tarvitsee. Tämä uudistus parantaa sotepalvelujen tuottamista ja samalla palveluiden laatua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valtola taitaa olla poissa. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

13.25 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Tämä lakimuutos tuo meidät tärkeän asian äärelle. Esitys ei ole vain pykälämuutos paperilla. Se on askel kohti toimivampaa arkea niille, jotka käyttävät ja tuottavat hyvinvointipalveluja joka päivä. Me haluamme, että hyvinvointialueet sekä pelastustoimi voivat toimia joustavammin ja tiedolla johtaen. Hyvä hoito ei parane turhalla hallinnolla.

Arvoisa puhemies! Haluamme nyt uudistaa alihankintasääntelyä, koska tiedämme, että yksi malli ei sovi kaikille. Kun pieni yritys tai järjestö voi tuottaa osan palveluista julkista sektoriamme sujuvammin, voittaja on lopulta kansalainen. Kansalaisten hoitoon ja turvallisuuteen meidän kuuluukin panostaa. Kun palveluita voi tuottaa se, joka siihen kykenee parhaiten, on lopulta voittajana se, joka tarvitsee hoitoa, apua tai tukea juuri nyt eikä ensi vuonna. Samalla tavoitteena on ohjata investointeja paremmin, jotta jokainen euro raken-
taa tulevaisuutta, ei pelkkiä seiniä. Kolmantena esityksessä ehdotetaan myös henkilöstö-
tojen seurannan vahvistamista, koska ilman ajantasaista tietoa ei voida johtaa eikä kehittää.

Arvoisa puhemies! Tavoitteemme on selkeä. Nyt ehdotettavien muutosten on näyttävä ihmisten arjessa. Ne voivat näkyä esimerkiksi siinä, että päällekkäiset hankkeet vähenevät, päätöksenteko selkiytyy ja työvoiman käyttöä kyetään suunnittelemaan fiksummin. Näin hyvinvointialue saa mahdollisuuden tehdä työnsä ja me täällä omassa roolissamme lain-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

säättäjinä huolehdimme, että kokonaisuus pysyy hallinnassa. Kun hyvinvointimme turvataan yhdessä toimien, olemme vahvempia ja reilumpia kaikille.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on huolellisesti tutustunut esitykseen, kiitos siitä. Huomaan, että heidänkin tahtotilansa on yhteinen, sillä valiokunnassa esitykseen on tehty vain pieniä tarkennuksia. Tällaisenaan kokonaisuus on nyt hyvä ja kansalaisten edun mukainen.

Arvoisa puhemies! Tiedämme kaikki, kuinka julkinen talous on tiukoilla. Siksi vastuullinen uudistaminen on välttämättömyys. Tämä esitys vahvistaa hyvinvointialueiden toimintakykyä, tuo järkeä päätöksentekoon ja varmistaa, että palvelut pelaavat myös tulevaisuudessa. Meidän tehtävämme ei ole rakentaa turhaa byrokratiaa tai upottaa rahojamme ainaiseen hankehumppaan. Meidän tehtävämme on rakentaa toimivaa Suomea yhdessä ja resurssiviisaasti. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään suuren valiokunnan ja tiedusteluvalvontavalioikunnan kokousten vuoksi.

Täysistunto keskeytetään, ja sitä jatketaan kello 15 valiokuntien kokousten päätyttyä.

Täysistunto keskeytettiin kello 13.29.

Täysistuntoa jatkettiin kello 15.00.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan kello 13.30 keskeytettyä istuntoa ja päiväjärjestyksen 12. asian käsittelyä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 129/2025 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 180/2025 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 14/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 14/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.00 Jenni Pitko vihr (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen ympäristövaliokunnan mietinnön vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta anne-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

tun lain muuttamisesta. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muutettuna seuraavin huomioin:

Hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa opiskelija-asuntoja tarjoavien toimijoiden mahdollisuuksia käynnistää vuokra-asuntojen uudistustoiminto- ja perusparannushankkeita tilanteessa, jossa tuotantoon ei ole mahdollista osoittaa erityisryhmien investointiavustuksia. Opiskelija-asunnoille on jatkuva ja kasvava tarve ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelupaikkojen lisäämisen ja asuntojen kasvaneen kysynnän vuoksi, kun myös opiskelijoiden asumistukeen tehdyt muutokset ja opiskelukustannusten kattamisen muuttuminen lainapainotteisemmaksi ovat lisänneet edullisempien asumismuotojen kysyntää.

Opiskelija-asuntojen osalta korkotukilainan enimmäismäärää korotetaan siten, että se on jatkossa enintään 100 prosenttia rakentamisen, hankinnan tai perusparannuksen hyväksytyistä kustannuksista. Korkotukilainan enimmäismäärän korotus on tarpeen, koska opiskelija-asuntoja tuottavilla yleishyödyllisillä yhteisöillä ei pääsääntöisesti ole mahdollisuutta kerätä omaa pääomaa lainan omarahoitusosuuteen. Tätä on katettu aikaisemmin investointiavustuksella.

Valiokunta korostaa, että kaikkien korkotukilainojen koskevien hyväksymisen yleisten edellytysten lisäksi edellytyksenä on, että paikkakunnalla on opiskelijoille pitkäaikaista asunnontarvetta ja että kyseessä olevat asunnot soveltuvat opiskelijoiden käyttöön. Hakemukset käsitellään aina tapauskohtaisesti.

Millainen vaikutus tällä on vuokriin? Täysimääräinen lainoitus nostaa jonkin verran hankkeen pääomakuluja ja vaikuttaa siten asuntojen omakustanteisesti määräytyviin vuokriin. Hallituksen esityksessä on arvioitu, että korkotukilainan kattavuuden nosto 95 prosentista 100 prosenttiin vaikuttaa uusien kohteiden alkuvuokriin laskennallisesti noin 3 prosenttia. Jos verrataan aiempaan opiskelija-asunnoissa käytettyyn 85 prosentin korkotukilainatasoon, vaikutus alkuvuokriin on laskennallisesti noin 10 prosenttia, mutta koska vuokria voidaan tasata kohteiden välillä, vuokrat eivät todennäköisesti kasva yksittäisissä hankkeissa alkuun tällä tavalla.

Arvoisa puhemies! Valtiontaloudelle tästä koituu jonkinlaista riskiä, sillä 100 prosentin korkotukilainan lainoitus on poikkeuksellinen ja se lisää siten valtion ja rahoittajien riskiä varsinkin korkotason noustessa. Valiokunta kuitenkin korostaa, että kuvattua riskiä hillitään monin keinoin.

Opiskelija-asunnoille on kova tarve, kuten aikaisemmin sanoin. Kaikilla korkeakoulu-paikkakunnilla opiskelija-asuntojen kysyntä ylittää niiden tarjonnan, joten valiokunta on halunnut kiirehtiä tämän lain voimaantuloa. Valiokunta on mietinnössään yksimielinen, ja muutokset, joita esitämme tähän lakiin, liittyvät siihen, että täällä eduskunnan käsittelyssä on ollut muita aiheeseen liittyviä lakiesityksiä. Niiden johdosta esitämme muutettaviksi johtolauseetta ja 37 §:ää korkotuen lakkauttamiseen liittyen, mutta valiokunta on tosiaan yksimielisesti tätä halunnut viedä eteenpäin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.04 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tämä on esimerkki siitä, mitä vastuullinen ja ratkaisukeskeinen asuntopolitiikka on käytännössä. Emme ole jääneet seuraamaan vierestä opiskelija-asuntomarkkinoiden tilannetta Valtion asuntorahaston lakkauttamisen myötä, vaan tartumme toimeen. Tässä esityksessä ehdotetaan opiskelija-asuntohankkei-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

den korkotukilainan rahoitusosuuden nostamista 100 prosenttiin. Tämä on täsmällinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu, joka vastaa ajankohtaiseen tarpeeseen.

Arvoisa puhemies! Opposition puhe kodittomista opiskelijoista on ollut äänekkästä mutta ei tosiasioiden perustuvaa. Hallitus ei ole jättänyt opiskelijoita heitteille — päinvastoin se on mahdollistanut nyt juuri ne hankkeet, jotka muuten olisivat jääneet kokonaan toteutumatta, ja kohdistaa asuntorakentamisen tukia sinne, missä niitä eniten tarvitaan. [Pia Lohikoski: Ymmärrättekö, että näitä asuntoja ei vielä ole?] Yleishyödylliset opiskelija-asuntosäätiöt eivät voi kerätä omarahoitusosuuksia markkinatoimijoiden tavoin. Juuri siksi 100 prosentin korkotuki on heille välttämätön edellytys tuotannon käynnistämiseksi. Tällä muutoksella varmistetaan, että hankkeet, jotka ovat jo edenneet suunnittelussa tai saaneet varauksia, voivat nyt edetä rakentamiseen ilman viivettä.

Arvoisa puhemies! Vahvasta kritiikistä huolimatta ympäristövaliokunta on antanut muutokselle yksimielisen tukensa. Se osoittaa, että opposition pelottelupuheet ovat olleet ihan turhia... [Helena Marttilan välihuuto] — Siellä vasemmalla alareunassa on se nappi, josta voi edustaja painaa omaa puheenvuoroaan. — Samalla esityksellä tuodaan opiskelija-asuntojen rakennushankkeisiin vauhtia. Se myös selkeyttää omakustannusvuokrajärjestelmää. Vuokrien tasauksen laajennus vähentää painetta vuokrannousuihin ja turvaa opiskelijoille kohtuuhintaisen asumisen riippumatta siitä, millä rahoitusmallilla yksittäinen kohde on rakennettu. Kyse on arkijärjestä ja yhdenvertaisesta kohtelusta. Jatkossa saman omistajan opiskelija-asunnoilla tulee olla samat mahdollisuudet tasata kustannuksia markkinatilanteessa, joka vaihtelee hyvin nopeasti.

Arvoisa puhemies! Oppositiolta on kuultu puheenvuoroja siitä, että hallitus jättäisi opiskelijat yksin, [Pia Lohikoski: No näinhän se on tehnyt!] mutta kuten todettua, todellisuudessa tämä esitys osoittaa päinvastaista. Hallitus ei rakenna uhkakuvia vaan ratkaisuja, ei pelottelupolitiikkaa vaan vakaita toimenpiteitä, ei tyhjää retoriikkaa vaan konkreettisia keinoja varmistaa, että opiskelija-asumista voidaan rakentaa myös jatkossa. Siksi tämä esitys on välttämätön, oikea-aikainen ja vastuullinen. Hallitus turvaa opiskelijoiden asumisen, kuten jo aiemmin sanoi tekevänsä. Siksi luotan siihen, että voimme hyväksyä tämän esityksen sisällön yksimielisesti. — Kiitos, arvoisa puhemies. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Hyvät edustajat, pyydän itse kutakin kunnioittamaan sitä edustajaa, jolla on puheenvuoro, ja olemaan häiritsemättä tarpeettomalla huutelulla. Puhujalista on varsin lyhyt. Jos haluatte osallistua keskusteluun, pyydän varaamaan puheenvuoron. — Edustaja Kallio poissa, edustaja Aalto-Setälä poissa. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä. — Korjaan, edustaja Furuholm.

15.10 Timo Furuholm vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Ehkä vastaan nopeasti nyt edustaja Hänniselle, että pidän hieman outona, että kerrankin kun salissa on yksimielinen lakiesitys, sitten siinä kohtaa käydään opposition kimppuun.

Voisi sanoa niin, että ehkä tämä nyt on vähintään, mitä opiskelijoille tässä tilanteessa voi tarjota. Kylmä faktahan on se, että he ovat saaneet keppiä läpi hallituskauden, ja ihan muistaakseni sosiaali- ja terveysministeriön omissa arvioinneissakin 18–24-vuotiaat kärsivät eniten näistä valtavista sosiaaliturvaleikkauksista. Mutta kuten sanottu, on totta kai tärkeää, että opiskelijoiden hätään, siihen, että he ovat joutuneet turvautumaan hätämajoituksiin

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

liittyen sekä asumisongelmiin että heidän kiristyneeseen taloudelliseen tilanteeseensa, saadaan tällainen pieni korjaussarja.

Tietenkin laajemmin tässä maassa asuntopolitiikka, tällainen sosiaalinen asuntotuotanto, on ollut ylpeyden aihe, ja juuri muutama viikko sitten sain Baskimaalta vieraita, jotka tulivat ihailemaan sitä, miten meillä tämä systeemi toimii. Tänä aikanamme me äänestettiin tästä Valtion asuntorahaston sulauttamisesta valtion budjettiin, eli kyllä tähän liittyy valtavia huolia, mutta siitä huolimatta pidän tärkeänä, että tähän tilanteeseen reagoidaan. Toivottavasti ymmärretään myös se, että tämä ei nyt korjaa ensinnäkään nopealla aikataululla ja pitkällä aikavälillä tämä on aika pieni seikka sitten tässä kokonaisuudessa. Mutta jos me halutaan niitä tulevaisuuden osajia ja osaamistason nostoa, niin kyllä meidän pitää opiskelijoista pitää parempaa huolta ja tukea sitä heidän uurastustaan siellä opiskelun maailmassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

15.12 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! On varmasti hyvä huomata, että tämä ei täysin korvaa sitä erityisryhmien investointiavustusta, joka aikaisemmin on ollut käytössä. Nämä opiskelija-asuntohankkeet ovat voineet saada jopa neljäsosan katettua hankkeita tällä avustusrahalta, ja sen merkitys on ollut siinä, että koska opiskelija-asunnoissa vuokrat perustuvat omakustannusosuuteen, vuokrat ovat olleet siksi huomattavasti pienemmät kuin mitä ne olisivat olleet ilman sitä investointiavustusta.

Nyt kun hallitus on merkittävästi pienentänyt tätä investointiavustusta ja se on rajattu erityisesti vammaisiin ihmisiin, mikä sinänsä rajauksena on ymmärrettävä, niin siinä ovat jääneet opiskelija-asunnot kokonaan ulkopuolelle, ja kun me samalla lisäämme opiskelupaikkoja, niin tarve on kuitenkin samalla kasvanut. Nyttän tämä korkotukilainamuutos johtaa siihen, että näitä hankkeita lähtee käyntiin, koska aikaisemmin niitä ei ole lähtenyt käyntiin, mutta se ei poista sitä, että tämä avustus ei enää pidä näitä vuokria samalla kohtuullisella tasolla kuin mihin aikaisemmin sillä avustuksella pyrittiin.

Kun edustaja Hänninen sanoi, että tämä esitys on oikea-aikainen, niin olen täysin päinvastaista mieltä, koska meillä nimenomaan noin kaksi vuotta on ollut täysin jäissä rakennusvalmiita hankkeita sen investointiavustuksen leikkaamisen myötä. Juuri ne kaksi vuotta ovat olleet rakennuslupa-alueilla kaikista vaikeimmat, eli tämä olisi ehdottomasti pitänyt tuoda heti, kun se investointiavustus leikattiin, tai kaikista parasta olisi ollut jättää leikkaamatta koko investointiavustus.

Haluan vielä korostaa sitä, että oppositio ei ole tätä lakiesitystä kritisoinut. Olen itse kritisoinut sitä yleistä asuntopolitiikkaa, mitä tämä hallitus tekee, mukaan lukien nämä investointiavustusten leikkaukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

15.14 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Hieman kyllä hämmästelinkin tätä puheenvuoroa, minkä edustaja Hänninen täällä piti, kun hän väitti, että oppositio vastustaa tätä esitystä, jossa ollaan nyt sitten satsaamassa opiskelijoiden asuntotuotantoon. Eihän se pidä paikkaansa, kun tämä kyseinen mietintö on yksimielisenä tullut ympäristövaliokunnasta. Eihän tätä mietintöä ole kukaan täällä vastustamassa.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Se, mihin hän ehkä sekoitti asian, on, että hallitus on kyllä saanut kritiikkiä oppositiolta asuntopolitiikasta ja aivan syystä. Te olette lakkauttaneet ARAn, te olette lakkauttaneet Valtion asuntorahaston, te olette vaikeuttaneet kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantoa, te olette leikanneet aikaisemmin näistä opiskelijoiden asumiseen suunnatuista erityisryhmien avustuksista samanaikaisesti, kun Suomessa on eletty rakennusalan lamaa. Onhan tämä nyt aivan kummallista väittää, että oikea-aikaisesti hallitus tässä nyt ratkoo tilannetta, kun pari vuotta olisi ollut aikaa tehdä nämä samat toimet. Lisäksi opiskelijat ovat vielä joutuneet teidän hallituksenne toimesta leikkauksen kohteeksi, jossa opiskelijat on siirretty pois yleiseltä asumistuelta, mikä on leikannut sitä tukea, mikä opiskelijoilla on ollut käytettävissä asumiseen. Heidät on siirretty takaisin huomattavasti pienemmälle opiskelijoiden asumislisälle, mikä tarkoittaa sitä, että moni opiskelija on joutunut etsimään edullisempaa asuntoa, ja kun niitä ei ole löytynyt, niin on aivan totta — tilastot tämän kertovat ja teille vahvistavat — että asunnottomuus on Suomessa valitettavasti tällä hallituskaudella lisääntynyt.

Vielä lopuksi haluan tuoda esiin surullisen uutisen tältä viikolta, mikä saatiin kuulla, että STEA-avustuksia ollaan ensi vuoden jälkeen leikkaamassa Nuorisoasuntoliitolta, joka kohdistuu nuorten asumisen tukemiseen ja nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn. Jos te olette oikeasti tästä asiasta huolissanne, niin korjatkaa tämä päätös. Se on teille, hallitus, vielä mahdollista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.16 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Kiinnitin huomiota tässä, että kun meillä on yksimielinen mietintö, niin tässä ruvettiin syyllistämään oppositiota. Jos tässä sitten halutaan tätä keskustelua käydä, niin täytyy muistaa, että opiskelijoiden poistaminen yleiseltä asumistuelta, siirtäminen opiskelijoitten tuen piiriin, laski heidän opiskelijatukeen asumisen osalta. Tässä tapauksessa on aivan luonnollista, että sitten pitää löytää joitain muita välineitä, joilla sitä asumisen hintaa pidetään matalammalla tasolla. Tässä tapauksessa tämä pieni korkotukijuttu auttaa jotain tässä asiassa, mutta nämä isot muutokset ovat tapahtuneet yleiseltä asumistuelta tiputtamisesta, ja toinen on tämä investointiavustus, joka on suuruusluokaltaan ollut aikaisemmin noin 120 miljoonaa ja nyt on noin 15 miljoonaa, ja se on erityisesti kohdennettu vammaisiin. Siellä opiskelija-asuminen on muistaakseni jotain 40 miljoonan luokkaa ollut, se investointiavustus. Nämä tekijät, mitä on tapahtunut tässä opiskelijoiden asumisen ympärillä, kertovat, että ne ovat paljon isompia kuin tämä muutos, mikä tässä on.

Ja sitten kun otetaan vielä huomioon se, että rakentaminen on ollut tässä kaksi vuotta aivan jäissä ja rakentamista ei juuri ole ollut, niin nyt juuri olisi ollut oikea aika laittaa rakentamista liikkeelle ja saada myöskin työllisyyttä, mistä täällä monta kertaa yleensä puhutaan. Se olisi ollut tämmöinen toimenpide tässä näin.

Minä pidin kohtuuttomana tätä edustaja Hännisen puheenvuoroa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.18 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Jatketaan kohtuuttomia puheita. — Eli päätöshän oli yksimielinen, ja kyllä minulla varmaan on oikeus nostaa esiin ne opposi-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

tion aikaisemmat pelottelupuheet. Siihen minulla on oikeus, eli kansanedustajan tehtäviä ovat oikeus ja totuus. Ne ovat ainoat, jotka meitä johdattavat täällä.

Ei kannata ennakkoon pelotella, kun me etsitään nyt ratkaisuja ja puhutaan oikea-aikaisuudesta. No, sanotaan nyt, että tämä on ihan viimeinen hetki, kun tämmöistä asiaa... Me tiedetään, että tämä rakennuspuolen lama lähti kääntymään vuonna 2022, taisi olla jo edellisen hallituksen kauden aikana, ja silloin olisi pitänyt tarttua näihin asioihin. Eli todellakin ei viime eikä edellisenä vaan sitä edellisenä vuonnahan tämän asian olisi pitänyt olla tässä, mutta tämä on nyt tässä, ja viimeistään tämä on äärimmäinen takalaita, milloin tämä on tässä käsittelyssä, ja meidän pitää olla kaikkien siihen tyytyväisiä. Jos siellä oppositiota harmittaa, että minä nostan tämmöisiä asioita esille, niin tietysti minä uskoisin, että kuuluu jotenkin tähän politiikkaan, että muistellaan kuitenkin menneitäkin aina välillä. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

15.19 Pia Lohikoski vas: Kiitos, arvoisa puhemies! Edellisellä hallituskaudella me tosiaan satsasimme tähän ARA-vuokra-asuntotuotantoon, josta nykyinen hallitus on meitä moittinut. Nyt tämä oli uusi tieto edustaja Hänniseltä, että emme siihen satsanneet, ja nyt olisi ihan hyvä, että olisi jotain logiikkaa näissä hallituksen edustajien puheissa.

Mutta teidän hallituksenne tosiaan tämän rakennusalan laman alettua — joka ei alkanut kenenkään hallituksen syystä, vaan ihan tästä maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuen tänne Suomeen tuli tämä tilanne — nyt tässä kohdassa, kun tämä lama oli tullut päälle, päätti lopettaa tämän kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotannon. Erittäin hyvä, että nyt tulee korjausliike näille opiskelija-asunnoille, mutta se tulee liian myöhään, se ei ole oikea-aikainen. Siksi kysyin tuossa aikaisemmin, ymmärrätkö, että ne asunnot eivät vielä ole olemassa, vaikka tämä laki täällä hyväksyttäisiin. Normaalisti rakennushankkeen kesto on sellainen 1—2 vuotta siitä, kun sille on saatu lupa ja rahat, niin että eivät ne talot siellä pysyissä vielä kovin äkkiä ole. Saattaa olla seuraava hallituskausi jo käsillä, kun opiskelijat pääsevät muuttamaan näihin asuntoihin, joita tässä nyt ollaan rahoittamassa, että pikkuisen realismia, kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

15.20 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Haluan vain nopeasti kertoa, että tähän esitykseen siis liittyy se, että tällä paikataan investointiavustuksen leikkaamista, eli kun edellisellä hallituksella oli tämä investointiavustus, niin tällaista lakiesitystä ei tarvittu. Ei tarvittu sataprosenttista korkotukea, koska sen oman pääoman pystyy sillä investointituella kattamaan. Eli missään nimessä tämmöistä ei olisi edes kannattanut tuoda edellisellä kaudella, koska se olisi lisännyt valtion taakkaa näistä takausvastuista.

Siinä mielessä haluan korjata, että tämä on esitys, joka liittyy tähän investointiavustuksen vähenemiseen, eikä tavallaan mikään uusi avaus, jolla parannetaan tilannetta, mutta parannetaan tätä tähän hetkeen syntynyttä tilannetta, missä hankkeet eivät ole lähteneet käyntiin, ja toivottavasti ne nyt lähtevät.

Onneksi olemme siitä samaa mieltä, että tätä kannattaa viedä eteenpäin, ja olemme tosiaan valiokuntana tätä kiirehtineet.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.21 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvoisa puhemies! On ihan totta, että tällä päätöksellä ei vielä rakennukset kimmahda pystyyn samalla hetkellä, mutta nyt on päätökset, ja minä olen iloinen ja ylpeä siitä, että tämä on tehty, ja olen erityisen iloinen myös siitä, että tämä on yksimielinen ja me kaikki ollaan sitä mieltä, että tämä päätös on tässä hetkessä.

Sanotaan nyt uudelleen, että tämä on viimeisiä hetkiä, eli totta kai tämä olisi pitänyt tehdä aikaisemmin. Se on ihan täysin selvää, mutta tässä tämä on nyt olemassa. Kun päätös on tehty, niin tuet ovat tulossa ja rakennuksiakin tulee. Me tiedetään, että kun suunnataan varat, tuki, avustus, niin ei samalla hetkellä se rakennus ole pystyssä, vaan se tapahtuu muutamana vuoden sisällä, ja ollaan iloisia siitä. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

15.22 Timo Furuholm vas: Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti edustaja Hänniselle: Eihän meitä harmita se, että te esitätte täällä mielipiteitänne, vaan se, että teidän hallituksenne ei ymmärrä sitä, minkälainen merkitys kohtuuhintaisella asumisella on niin työllisyyspolitiikan, alueiden elinvoiman kuin vaikka sitten koulutuspolitiikan suhteen. Eli kun se asuminen on kohtuuhintaista, se mahdollistaa sen, että nuoret ihmiset pystyvät menemään toisille paikkakunnille opiskelemaan.

En tiedä, kuinka tarpeen on jatkaa tätä debattia tässä, mutta mikäli te tarvitsette asuntopolitiikkaan tukea täältä opposition suunnasta, niin me varmasti sitä annamme ja meillä on vahvoja näkemyksiä, niin kuin tänäänkin olette huomanneet, siitä, miten sitä pitäisi hoitaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.23 Juha Hänninen kok: Kiitoksia! Edustaja Furuholmille: Eikö tämä päätös nyt osoita, että me ymmärrämme tämän asian tärkeyden ja merkityksen? Eli tämä esitys on tehty, ja päätöskin tulee hetken kuluttua. Eikö se osoita sitä ymmärtämystä, että hallitus ymmärtää tämän hädän, ja sen takia me toimimme? — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 180/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle työntekijän henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 158/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 10/2025 vp

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 10/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.24 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Jatkamme sitä eilistä keskustelua, jota useita tunteja jo eilen pääsimme käymään.

Arvoisa puhemies! Tässä on koko ajan muistettava tämän lainsäädännön perusluonne. Työlainsäädännön peruslähtökohta on heikomman suojele eli työntekijän suojele. Työnantajalle työlainsäädännöllä annetaan ohjeita ja menettelytapoja siitä, mitkä ovat heidän velvollisuutensa mutta myöskin oikeutensa tehdä näitä asioita. Työnantajalla on direktio-oikeus, jolla pystyy näitä asioita hoitamaan. Tässä luodaan raameja. Siksi selkeä lainsäädäntö on tärkeä, ja tässä yhteydessä tämän lainsäädännön osalta on selkeästi semmoisia asioita, joita olisi pitänyt kirjoittaa paremmin. Tähän asti kaikki hallituksen työelämlakiesitykset ja muutokset täällä liittyvät tähän tilanteeseen, että ne korjaavat vain heikomman osapuolen tilannetta vielä huonompaan suuntaan ja heikentävät heidän turvaa. Tässä mielessä tämä tilanne on muuttunut aivan toisenlaiseksi. Työlainsäädännön peruslähtökohta on ollut tähän asti tehdä sitä, ja niin sitä on paljon tehty, yhteisesti neuvotellen työnantaja ja palkansaajapuolen kesken, ja lainsäädännön runko on tullut tästä viitekehyksestä. Nyt näitä muutoksia tehdään yksipuolisesti vain työnantajapuolen näkövinkkelistä, ja tämä koko lähtökohta on tässä se, joka on vino.

Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys, joka vie tätä irtisanomiskynnystä alemmas, on askel kohti tuntematonta. Ei me tiedetä vielä, miten tämä tulee vaikuttamaan. Tätä perustellaan sillä, että työllisyys paranisi, mutta siitä ei ole tässä näyttöä. Puhtaasti kyse on työntekijöiden suojelun heikentämisestä vailla todellisia vaikutusarvioita. Kukaan ei tänään pysty sanomaan, miten paljon irtisanomiskynnys laskee. Lainsäädännön pitäisi olla sillä tavalla selkeä, ja erityisesti niissä tilanteissa, jotka ovat ihmiselle dramaattisia ja elämää mullistavia. Tämä lisää epävarmuutta ja tulkinnanvaraisuuksia niihin tilanteisiin.

Esitys sisältää monia epäselviä sääntelyjä, mikä siirtää vastuun tulkinnasta tuomioistuimille vuosiksi eteenpäin. Asiantuntijat ovat varoittaneet, että muutos aiheuttaa pitkään jatkuvaa oikeudellista epävarmuutta ja lisää ristiriitaisuuksia. Hallitus väittää, että tämä potkulaki selkeyttäisi irtisanomistilanteita, mutta todellisuudessa käy juuri päinvastoin. Nykyinen oikeuskäytäntö jouduttaisiin käytännössä kirjoittamaan uudelleen, kun ”asiallisen ja painavan syyn” vakaa tulkintalinja korvattaisiin epäselvällä ja sisällöltään uudella ”asiallisella syyllä”. Muutos johtaa vuosien mittaiseen tulkintaepävarmuuteen, kun tuomioistuimet muovaavat uutta linjaa riitatapaus kerrallaan.

Arvoisa puhemies! Muutos ei kohdistu vain pieniin ja keskiuuriin yrityksiin, vaan kaikkiin yrityksiin ja kaikkiin työsuhteisiin työntekijöihin. Hallitus sanoo, että tällä helpotetaan erityisesti pienten yritysten irtisanomisia, mutta tämä laki koskee kaikkia. Sitä sovelletaan kaikenkokoisissa yrityksissä ja organisaatioissa. Irtisanomiskynnys madaltuu työsuhteessa yhtä lailla suurissa ja pienissä yrityksissä, hyvinvointialueilla, kunnissa ja järjestöissä, niissä ammateissa, joissa ollaan työsuhteessa. Kun lain minimitaso heikkenee, irtisanomisen riski kasvaa kaikilla aloilla ja kaikissa työsuhteisissa ammateissa. Kyse koko

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

työmarkkinaa koskevasta heikennyksestä, ja se iskee voimakkaammin jo valmiiksi epävarmoille työmarkkina-aloille, nuoriin, naisiin ja matalapalkkaisiin.

Valiokuntakäsittelyssä asiantuntijat toivat esiin, että irtisanomisprosesseja ei työpaikoilla tunneta riittävästi. Riitojen taustalla ovat usein työnantajan osaamis- ja prosessipuutteet, eivät lain ongelmat. Tästä syystä tätä irtisanomistilannetta pitäisi selkeyttää, ja tämä prosessien ja selkeyden ajatus on SDP:n esityksessä. Kun varoitus on yksi osa tätä irtisanomisprosessia, niin se pitäisi antaa kirjallisena, jolloin pystyttäisiin oikeuskäsittelyssä hyvin yksinkertaisella tavalla toteamaan, mistä on ollut kysymys. Se on halpa tapa, ja se on oikeusturvaa vahvistava keino. Se antaa työntekijälle selkeän mahdollisuuden korjata toimintaansa ja auttaa myös työnantajaa dokumentoimaan tilanteen. Tämä selkeästi vähentää riitoja ja selkeyttää irtisanomistilanteita. Tähän tämä laki ei tuo mitään uudistuksia. Meidän mielestämme tässä olisi pitänyt jatkaa tällä nykyisellä ”painavan ja asiallisen syyn” linjalla ja lisätä tähän lainsäädäntöön vaatimus kirjallisesta varoituksesta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén on poissa. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

15.31 Timo Furuholm vas: Arvoisa puhemies! Kun en eilen paikalle päässyt, niin käytän tällaisen yleisemmän puheenvuoron tähän kohtaan tästä potkulaista. Käsittelemme hallituksen esitystä, joka muuttaisi merkittävästi työntekijöiden irtisanomissuojaa. Kyse ei ole pienestä teknisestä tarkistuksesta vaan laajasta linjauksesta, joka heikentää työsuhdeturvaa ja muuttaa työläinsäädäntöämme peruslogiikkaa. Esitys jatkaa hallituksen työelämäpolitiikkaa, jossa muutokset ovat toistuvasti syntyneet työnantajapuolen toiveista käsin. Tälläkin kertaa palkansaajajärjestöt vastustavat esitystä yksimielisesti, kun taas työnantajat tukevat sitä. Tämä asetelma kertoo paljon siitä, kenen asemaa ollaan vahvistamassa ja kenen kustannuksella.

Hallituksen keskeinen ehdotus on alentaa yksilöperusteisen irtisanomisen kynnystä poistamalla vaatimus painavasta syystä. Samalla luovutaan vakiintuneesta kokonaisarviointista ja kavennetaan työnantajan velvollisuutta selvittää, voiko irtisanominen olla vältettävissä tarjoamalla muuta työtä. Näillä muutoksilla heikennetään työntekijän suojaa jo valmiiksi repaleisilla työmarkkinoilla. Hallitus ei ole kyennyt osoittamaan, että heikompi irtisanomissuoja lisäisi työllisyyttä tai parantaisi tuottavuutta. Tutkimusnäyttö tukee pikemminkin päinvastaista. Epävarmuuden kasvu heijastuu työhyvinvointiin, kulutuskäyttäytymiseen ja elämän suuriin päätöksiin. Täällä puhutaan paljon määrästä mutta harvemmin kyllä laadusta. Samalla on hyvä muistaa, että vaikutukset ulottuvat ihan kaikkiin yrityksiin, vaikka esitystä perustellaan erityisesti pk-yritysten tilanteella.

Arvoisa puhemies! Väite Suomen poikkeuksellisen tiukasta irtisanomissuojasta ei myöskään kestä tarkastelua. Kansainväliset vertailut osoittavat, että henkilöperusteinen irtisanomissuoja on Suomessa OECD-maiden keskitasoa. Esityksellä Suomi ei korjaisi poikkeamaa, vaan ajaisi itseään alaspäin suhteessa eurooppalaiseen valtavirtaan. Ongelmallista on myös sääntelyn epäselvyys. Uudet käsitteet ja niiden muuttuva sisältö jättävät keskeisiä kysymyksiä tuomioistuinten ratkaistavaksi. Tämä lisää oikeudellista epävarmuutta, pitkiä riitoja ja kustannuksia — juuri sitä, mitä lainsäädännöllä tulisi välttää. Selkeä ja ennakoitava laki on sekä työntekijän että työnantajan etu.

Erityisen huolestuttavia ovat esityksen tasa-arvovaikutukset. Käytännössä irtisanomissuoja heikkenisi eniten niillä aloilla, joilla ei ole työehtosopimuksissa sovittu vahvemmas-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

ta suojasta. Nämä alat ovat usein matalapalkkaisia ja naisvaltaisia palvelualoja. Näin esitys syventäisi työmarkkinoiden eriarvoisuutta ja heikentäisi sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Työelämän ongelmia ei ratkaista heikentämällä työntekijän asemaa, kuten hallitus on nyt valinnut. Useinhan puutteita löytyy juuri irtisanomisprosessien osaamisesta ja varoitustenmenettelyjen käytössä. Näihin voitaisiin puuttua selkeyttämällä käytäntöä, samalla heikompaa osapuolta suojellen. Yksi konkreettinen ja kustannustehokas keino olisi edellyttää, että varoitus annetaan aina kirjallisesti. Tämä parantaisi molempien osapuolten oikeusturvaa ja vähentäisi riitoja.

Arvoisa puhemies! Työlainsäädäntömme perusajatus on ollut suojella heikompaa osapuolta. Tämä esitys siirtää painopistettä jälleen kauemmas tästä periaatteesta. Siksi en kannata lakiesitystä, ja tämä potkulaki on hylättävä. Työelämän epävarmuuden kasvattamisen sijaan sitä on vähennettävä. Esitys on kaikkiaan tarpeeton, ja sen tuomia hyötyjä ei ole osoitettu, mutta nykytilaa se kyllä mutkistaa ja paljon. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.34 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Suomen on oltava maa, jossa yrittäminen on kannattavaa, houkuttelevaa ja siten työn tarjoaminen muille myös mahdollista. Tällä esityksellä kevennämme henkilöperusteisen irtisanomisen sääntelyä, jotta työnantajilla olisi rohkeus palkata uusia työntekijöitä myös epävarmassa taloustilanteessa. Meidän tahotilamme on tukea niitä rohkeita yrittäjiä, jotka omalla työllään mahdollistavat turvallisen arjen työllistämisen kautta myös muille. Työllistämisen kynnys on Suomessa ollut liian korkea. Ei työpaikkoja synny, mikäli henkilöiden palkkaaminen yritykseen on liian suuri riski yrittäjälle.

Arvoisa puhemies! Tämä uudistus, jossa irtisanomisen perusteeksi riittäisi jatkossa asiallinen syy, ei tarkoita työntekijän turvan heikentämistä kohtuuttomalla tavalla, vaan kyse on todellisuudessa yhteisten pelisääntöjen selkeyttämisestä. Jatkossakaan irtisanomiseen eivät saa vaikuttaa syrjivät syyt. Esityksessä kuvattu asiallinen syy irtisanomiselle voi olla selkeä työntekijän velvoitteiden rikkominen, kuten töiden laiminlyönti, epäasiallinen käytös tai se, ettei työntekijä enää selviydy työtehtävistään. Hyvät ystävät, ero nykyiseen on siis se, että jatkossa ei tarvitse enää arvioida sitä, kuinka painavalla tavalla työntekijän toiminta on ristiriidassa. Kuitenkin irtisanomisen edellytyksiä arvioitaisiin edelleen kokonaisuuden näkökulmasta ottamalla huomioon menettelyn vakavuus, työnantajan ja työntekijän olosuhteet sekä se, onko työntekijälle annettu mahdollisuus korjata toimintaansa. Näin asian kuuluu olla, ja tässä esityksessä lopulta niin työnantaja kuin työntekijäkin voittavat, kun pelisäännöt ovat selkeämmät.

Arvoisa puhemies! Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on antanut esityksestä mietintönsä. Vaikka valiokunnassa ei tehty esitykseen muutoksia, se antoi meille tärkeitä huomioita tulevaisuuteen. Meidän tulee seurata lainsäädäntömuutosten vaikutuksia kokonaisuutena, erityisesti raskaus- ja perhevapaasyrjinnän kehitystä ja työntekijöiden asemaa ja työllisyyttä pk-yrityksissä. Arvioidaan myös, toteutuuko muutoksen tavoite irtisanomiskynnyksen madaltamisesta. Nämä ovat tärkeitä huomioita reilun työelämän näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Työ on paras turva niin yhteiskunnallemme kuin jokaiselle meille työikäiselle ja työkykyiselle. Työllisyys on Suomen talouden kivijalka, ja työ on se, mikä turvaa arkemme. On oikein, että teemme kaikkemme mahdollistaaksemme työn jokaiselle. Tämä on vastuullinen ja harkittu uudistus, joka tuo kaivattua joustavuutta työmarkki-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

noille ja helpottaa yritysten arkea. Se tukee kasvua, vahvistaa tuottavuutta ja luo tilaa uusille mahdollisuuksille. On varmaa, että yksikään yrittäjä ei sano hyvää työntekijäänsä irti huvikseen vaan pitää hänestä viimeiseen saakka kiinni. On suorastaan absurdia edes ajatella, että yrittäjä tuhoaa tahallaan omaa yrittämistään sanomalla työntekijän irti pörstän perusteella huvikseen. Kasvu syntyy vain työllä, ja sitä Suomi juuri nyt tarvitsee. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

15.40 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Suomen työttömyys on ennätyslukemissa, ja tähän reseptinä oikeistohallitus on päättänyt heikentää ihmisten irtisanomissuojaa. Tämä lakiehdotus tunnetaan myös nimellä potkulaki. Sen säätämisellä on tarkoitus heikentää irtisanomissuojaa ja madaltaa irtisanomisen kynnystä. Kyse on oikeistohallituksen ideologisesta politiikasta, joka lisää työelämän epävarmuutta. Työntekijöille esitys on pelkkä työsuhteturvan heikennys. Se ei paranna mitään, mutta se tulee lisäämään työelämän epävarmuutta. Hallituksella ei ole perusteita sille, että heikompi irtisanomissuoja lisäisi tosiasiasa yritysten työllistävyyttä, saati sitten tuottavuutta. Kertoo kyllä tämän hallituksen luonteesta, että samalla kun suomalaiset valmistautuvat joulunviettoon poikkeuksellisen epävarmoissa tunnelmissa, haluaa oikeistohallitus lisätä ihmisten epävarmuutta entisestään.

Arvoisa puhemies! Tämä lakimuutos tulee osumaan erityisesti nuoriin naisiin. Työsuhteturvan heikentämisestä juontuva epävarmuuden kasvu ja tosielämän kokemuksiin pohjaava pelko raskaussyrjinnästä johtavat pahimmillaan muun muassa päätöksiin lykätä perheen perustamista. Sitäkö te haluatte? Koska näin on, tulee tämä irtisanomissuojan heikentäminen heikentämään myös sukupuolten välistä työelämän tasa-arvoa.

Suomen nykyinen irtisanomissuoja ei ole kansainvälisissä vertailuissa erityisen tiukka, vaan se on OECD-maiden keskitasoa. Tämä kuvastaa jälleen kerran sitä jo tunnettua faktaa, että hallituksen työelämäuudistukset on perusteltu varsin huonosti. Kuten perustuslakivaliokuntakin totesi, nyt hallituksen esittämä sääntely vaarantaa sekä työntekijöiden että myös työnantajien oikeusturvaa. Mitä järkeä tällaisessa on? Ei yhtään mitään.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys kertoo oikeistohallituksen yksipuolisesta linjasta, jonka päätavoite on jälleen vahvistaa työnantajien valtaa työntekijöiden hyvinvoinnin kustannuksella. Työmarkkinapolitiikassa oikeistohallitus puuhastelee kuvitteellisten ongelmien kimpussa ja luo itse samalla uusia, vielä entistä suurempia ongelmia. Näin rapautetaan suomalaisilla työmarkkinoilla perinteisesti arvostettua neuvottelun ja sopimisen kulttuuria. Hallituksen irtisanomislaki romuttaa työelämän luottamusta tuomatta mitään hyötyä. Tämä esitys ei tuo lisää työllisiä, eikä se kasvata kansantaloutta. Toisin kuin hallituksen puheiden perusteella voisi päätellä, tämä koskee kaikkia työnantajia, niin pieniä kuin suuriakin — monissa puheenvuoroissanne olette puhuneet pienistä yrityksistä. Tämä esitys ei edes selkiytä lainsäädäntöä. Sen sijaan hallituksen esittämä potkulaki heikentää ihmisten työsuhteen turvaa ja romuttaa luottamusta.

Hallituksen talousviisaat ovat pohtineet, mikäköhän tuntematon jarru tämän maan taloutta jarruttaa. Se jarru on luottamuksen puute. Juuri nyt ihmisten huoli tulevasta hidastaa maamme kääntymistä kasvun uralle. Kuka uskaltaa kuluttaa, jos oma työpaikka on epävarmalla pohjalla? Luottamus on taloudessa erittäin tärkeää, ja sitä se on myös työelämässä. On käsittämätöntä, että hallitus lietsoo luottamuksen puutetta ja epävarmuutta omalla politiikallaan, kuten tällä potkulailla. Sitä ei voi kannattaa.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

15.44 Jorma Piisinen ps: Arvoisa herra puhemies! Yrittäjyys on Suomen talouden moottori. Tuo moottori yskii aivan liian usein siksi, että yrittäjien harteille on kasattu kohtuuton määrä riskiä ja sääntelyä. Työnantajayritysten määrä vähenee huolestuttavasti.

Tämä nyt käsittelyssä oleva työlain uudistus on askel kohti yrittäjäystävällisempää Suomea. Meidän on tarkasteltava epäkohtia myös mikro- ja pienyrittäjien näkökulmasta, sillä yrittäjät ovat tuoneet esille huolensa irtisanomiskynnyksen liian korkeasta tasosta. Epäonnistuneen rekrytoinnin kustannus ja siitä eroon pääsemisen vaikeus on pienelle yritykselle usein kohtalokasta, ja juuri siitä syystä usea rekrytointi jätetään tekemättä, vaikka tarvetta siihen olisikin. Ilman tätä lakimuutosta on mahdollista, että yrityksissä on henkilöitä, jotka sinnittelevät koeajan mutta eivät lopulta sovellu tehtäviinsä ja joiden asenne murentaa lopulta muidenkin työntekijöiden motivaation. En väitä, että heitä olisi paljon, mutta jo pelkkä riski voi olla este uuden työntekijän palkkaamiselle. Tämä syö yrityksen kilpailukykyä ja lopulta vaarantaa myös sellaisten työntekijöiden työpaikat, jotka pyrkivät suorittamaan tehtävänsä niin hyvin kuin suinkin pystyvät. Onneksi tällaiset työntekijät edustavat suurta enemmistöä työpaikoilla, lämmin kiitos siitä heille.

Arvoisa herra puhemies! Nykyinen laintulkinta on tehnyt irtisanomisesta oikeudellisen pelikentän, jossa pienyrittäjä on usein altavastaajana. Nostan esiin myös sen, mitä yrittäminen todellisuudessa on. Moni meistä on laittanut koko omaisuutensa, kotinsa ja säästönsä yrityslainojen vakuudeksi. Me kannamme vastuun, kun talous sakkaa, ja yöunet menevät. Samaan aikaan yhteiskunnallinen keskustelu vaatii työntekijöille yhä parempia etuja ja suojaa, jotka ovat usein paremmat kuin yrittäjällä itsellään. Meillä ei ole irtisanomissuojaa, ei varmaa lomaa eikä välttämättä edes työttömyysturva samalla tasolla kuin palkansaajilla. Me haluamme, että Suomessa on jatkossakin ihmisiä, jotka uskaltavat pantata kotinsa luodakseen työpaikkoja muille. Työllistämisen ja riskinkannon välisen tasapainon on korjauduttava.

Yrittäjyyden kannustimia ei kuriteta ainoastaan säätellyllä vaan myös verotuksella. SDP:n vaatima listaamattomien yritysten osinkoverohuojennuksen poistaminen tai merkittävä heikentäminen on suora hyökkäys yrittäjän riskinkantoa vastaan, puhutaan verottomista osingoista, joita ei ole olemassakaan. Niistä maksetaan vain hieman huojennettua veroa. Ennen kuin yrittäjä pääsee nauttimaan edes hieman huojennetulla verotuksella osingoista, on hänen täytynyt maksaa veroja huomattava summa voitonjakokelpoisen pääoman kerryttämiseksi. Listaamattoman yrityksen osinkoverohuojennus ei ole mikään lahja vaan pieni vastapaino sille, että yrittäjä kantaa pääomariskin ja on sijoittanut varansa yritykseen usein vuosikymmeniksi. Tämän huojennuksen heikentäminen tuskin lisääisi verokertymää.

Yritys perustetaan usein juuri sen toiveen varaan, että yrittäjällä olisi mahdollisuus saada hieman palkansaajaa parempaa toimeentuloa riskinottonsa ja ympärivuorokautisen työn tekemisensä vastapainoksi. Jos tämä mahdollisuus poistetaan, pelkään pahoin, että osingoista saadut verotulot jäävät kokonaan saamatta. Huojennettuja osinkoja ei ole pakko maksaa, vaan niitä maksetaan ainoastaan niin kauan kuin niistä on yrityksen omistajalle taloudellista hyötyä.

Täällä salissa on myös väitetty, että listaamattomien yritysten osinkoverohuojennuksen poistolla laitetaan yritykset investoimaan ja työllistämään. Itse ajattelen niin, että yrittäjä investoi joka tapauksessa aina silloin, kun hän näkee investoinnin lisäävän työnteon tehok-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

kuutta ja yrityksen tuottoa, toisin sanoen aina silloin, kun se on kannattavaa, ei silloin, kun siihen pakotetaan ilman taloudellista hyötyä. Yrittäjä vertaa usein myös investoinnin mahdollista hyötyä oman henkisen kuorman lisääntymiseen, ja jos tämä yhtälö ei täsmää, jää investointi etenkin pienyrittäjältä tekemättä. On hyvin mahdollista, että tällaisella SDP:n pakkoinvestointiajattelulla yritykset siirtäisivät tuottoensa mieluummin vakuutuskuoriin tai jotenkin muuten edullisemmin verotettavaksi. Miksi kukaan riskeeraisi omaisuuttaan, jos valtio ottaa entistä suuremman siivun silloin, jos yritys vihdoinkin menestyy.

Arvoisa herra puhemies! Irtisanomiskynnyksen madaltaminen asialliseen syyhyn saat-
taa parantaa etenkin mikro- ja pienyritysten menestymismahdollisuuksia, mutta ainakin se helpottaa yrittäjän henkistä kuormaa. Se on kuitenkin vain osa ratkaisua, sillä tarvitsemme verojärjestelmän, joka palkitsee onnistumisesta, ja työmarkkinat, jotka ymmärtävät, että työnantajan selviytyminen on myös työntekijän paras turva. Tehdään työllistämistä mahdollisuus helpottamalla sitä. Hyvä oppositio, pidetään yhdessä huoli siitä, että yrittäjän riski ja palkinto kohtaavat ja työpaikkoja uskalletaan tarjota niitä tarvitseville. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

15.51 Miko Bergbom ps: Arvoisa herra puhemies! Viime yönä oppositiopuheenjohtaja, sosiaalidemokraattien Antti Lindtman kävi täällä lukemassa allekirjoittaneen eduskunta-puheita 100 000:sta työpaikasta. Sosiaalidemokraatit yhteistyössä sivukonttorinsa Hakaniemen kanssa ja muun opposition tukemana ovat lähes koko kauden pilkanneet hallitusta siitä, että 100 000 työpaikkaa ei vielä ole toteutunut. Te olette epäonnistuneet, ha haa, te olette epäonnistuneet, ei ole tullut 100 000:ta työpaikkaa. Tämä on se asenne, jolla te puhutte siitä. Kun te käytätte tätä argumenttia, niin täällä aletaan naureskelemaan ja katsotaan hallitusta, että katsokaa, nämä ovat epäonnistuneet. He ovat yrittäneet, he ovat epäonnistuneet. Tajuatteko te, että kyse on suomalaisista ihmisistä — suomalaisista ihmisistä, jotka tällä hetkellä ovat työttöminä, ja te käytätte sitä poliittisena aseena hallitusta vastaan yrittäessänne kiillottaa omaa egoanne? Se on naurettavaa, se on noloa, se on lapsellista, mutta ei se siitä.

Sitten te tulette tänne jeesustelemaan ja kertomaan, että kyllä pitää saada luottamusta takaisin tähän yhteiskuntaan. Kysyn: Minkälaista luottamusta te rakensitte viime kaudella, kun Kesärannasta tehtiin yökerho, ja siellä diskopallot pauhasivat yötä päivää? Minkälaista luottamusta te rakensitte suomalaisille veronmaksajille, kun te lahjoititte elpymisvälineen muodossa eteläeurooppalaisille talouksille miljardikaupalla suomalaisten veronmaksajien rahaa, joka tänäkin päivänä elvyttää heidän talouttaan? Tämän tietää myös sosiaalidemokraattien työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan väki, joka on asiasta työ- ja elinkeinoministeriön virkamiehiltä kuullut. Minkälaista luottamusta te olette rakentaneet teidän veropolitiikallanne vuodesta toiseen, kun te esittelette vaihtoehtoanne, jossa te korottaisitte suomalaisten yrittäjien verotusta? Silläkö niitä työpaikkoja tähän maahan luodaan? Veroistako se on kiinni? Yksi maailman korkeimmista veroasteista, ja se ratkaisu on laittaa vielä vähän lisää veroja. Sillä saadaan 100 000 uutta työpaikkaa, ja Suomi nousuun. Kaiken voi tehdä reilummin, terveisin sosiaalidemokraatit. Häpeällistä. Minkälaista luottamusta te annatte suomalaiselle duunarille, joka herää aamulla kello kuusi käynnistääkseen oman autonsa, ja te lätkäisette verot päälle ja kerrotte, että nyt pitää pelastaa maailman ilmasto, ja se on suomalaisten tehtävä? Minkälaista luottamusta te annatte suomalaisille, kun te kerrotte, että hallitus ja etenkin perussuomalaiset ovat Elinkeinoelämän keskusliiton talutusnuoras-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

sa, [Pia Lohikosken välihuuto] kun te tulette kertomaan tänne saliin, miksi te ette kuuntele Elinkeinoelämän keskusliittoa ilmastotoimissa? Oletteko te Elinkeinoelämän keskusliiton talutusnuorassa?

Perussuomalaiset puolustavat suomalaista. Perussuomalaiset haluavat, että Suomeen syntyy uusia työpaikkoja, ja se on meidän tavoite, ja me työskennellään joka päivä sen eteen: alennetaan heidän verotustaan, huolehditaan siitä, että he pääsevät töihin, pyritään auttamaan suomalaista pientä yritystä, että sillä olisi mahdollisuudet menestyä tässä maassa. Sen eteen tehdään joka päivä töitä, ja siitä tämäkin esitys, herra puhemies, on osoitus.

Mutta katsokaa te välillä peiliin. Yrittäisitte esittää joitain ratkaisuja, millä tähän maahan niitä työpaikkoja syntyy, sen sijaan, että käytätte kaiken aikanne Hakaniemen kanssa julkaistaaksenne naurunalaisia videoita siitä, miten hallitus ei ole vieläkään onnistunut pelastamaan teidän katastrofinne jäljiltä tätä maata.

Mitä tulee maahanmuuttoon, niin se on erittäin olennainen osa myös suomalaisia työmarkkinoita ja suomalaisen työntekijän oikeuksia. Sitähän te julistatte ohjelmassanne vaihtoehdoksi läpi opposition. Sosiaalidemokraatit ajattelevat, että talouskasvu saadaan käyntiin sillä, kun raahataan halpatyövoimaa koko maa täyteen. Silläkö niistä työntekijöiden oikeuksista huolehditaan? Aivan uskomatonta.

Tämä hallitus on tehnyt myös maahanmuuttopolitiikkaan sellaisia muutoksia, joilla a) turvataan suomalaisia työmarkkinoita, ja b) huolehditaan siitä, että tämä suomalainen yhteiskunta pysyy turvallisena. Mitä tekee sosiaalidemokraatit? Vastustaa joka kerta: Ei, ei ja ei. Lisää täytyy saada halpatyövoimaa tähän maahan ympäri maata, ja vielä pakolaiset päälle ja vastaanottorahat kylkeen. Uskomatonta.

Puhukaa te luottamuksesta. Me tehdään töitä sen eteen, että se saavutetaan tässä maassa, jos ei tänään, niin viimeistään parin vuoden päästä. Ja kun talouskasvu lähtee käyntiin, jonnain päivänä se tulee tapahtumaan, hyvät sosiaalidemokraatit, niin tuletteko te silloin sanomaan, että hallitus on tehnyt jotain oikein, vai kerrotteko te, että se ei ole hallituksesta kiinni? Mutta kaikki tämänhetkiset huonot asiat ovat tästä hallituksesta kiinni. — Kiitos. [Timo Furuholm: Ei, vaan edellisestä, niinhän te just sanoitte! — Juha Hänninen: Erinomainen puhe!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttila, olkaa hyvä.

15.55 Helena Marttila sd: Arvoisa puhemies! Jaahas, tässä kuultiin hallituspuolueiden edustajilta ensin puheita SDP:n vaihtoehdobudjetista ja sen jälkeen edellisestä hallituksesta ja vaikka sun mitä. Mitä tekevät sosiaalidemokraatit? Olivat täällä viimeksikin eilen yötä myöten puolustamassa työntekijöiden asemaa ja puhumassa syrjintää vastaan.

Arvoisa puhemies! Orpon hallituksen päätökset lisäävät raskaus- ja perhevapaasyrjintää, etenkin kun seuraavaksi hallitus aikoo helpottaa määräaikaista työsuhteita. Aion nyt kuitenkin keskittyä tässä omassa puheenvuorossani erityisesti tähän käsittelyssä olevaan potkulakiin.

Jo nyt joka neljäs raskaana ollut nainen on kokenut raskaus syrjintää. Kun mukaan lasketaan myös muut kielteiset kokemukset, kuten pelko työn menettämisestä, kielteisiä kokemuksia on lähes puolella kaikista raskaana olleista. Tilastot kertovat karua todellisuutta, ja moni nainen elää epävarmuudessa työuransa ja perhehaaveidensa vuoksi.

Edustaja Vuornos toi eilisessä keskustelussa esiin, että henkilöön liittyvin syin irtisanoista suurin osa on miehiä. Oma huoleni liittyy siihen, että tämä laki heikentää irtisano-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

missuojaa nimenomaan naisvaltaisilla aloilla. Kaikilla naisvaltaisilla aloilla julkisella puolella työskentelevillä ei ole virkasuhteen tuomaa suojaa, ja toisaalta sitäkin hallitus ilmeisesti aikoo heikentää. Monissa työehtosopimuksissa, esimerkiksi miesvaltaisessa teollisuudessa ja kuljetusalalla, on sovittu paremmasta irtisanomissuojasta nykyisten irtisanomissäännösten mukaisesti, mutta niillä sopimusaloilla, joilla ei ole vastaavaa kirjausta työehtosopimuksissa, irtisanomissuoja olisi jatkossa tämän lain varassa, ja näitä aloja ovat varsinkin matalapalkkaiset ja naisvaltaiset alat.

Hallituksen esityksen mukaan työntekijän irtisanomiseen siis riittäisi jatkossa pelkkä asiallinen syy. Yksi ongelmakohdista onkin, että ”asiallinen” jää tässä hyvin epämääräiseksi, kuten edustaja Lyly täällä aiemmin omassa puheenvuorossaan kuvasi. Potkulain työllisyysvaikutus on hallituksen oman esityksenkin mukaan vähäinen, joten on vaikea nähdä todelliset perusteet tälle laille. Samaan aikaan hallitusohjelmassa luvataan puuttua raskaus- ja perhevapaasyrjintään vahvemmin, mutta miksi hallitus ei siis turvaa naisten asemaa työmarkkinoilla?

Arvoisa puhemies! Suomea on totuttu kehumaan juhlapuheissa tasa-arvon mallimaana, mutta hallituksen linja vie meitä yhä kauemmas kärkisijoilta. Monelle saattaa tulla yllätyksenä, että EU-maiden tasa-arvoa vertailevassa Euroopan tasa-arvoinstituutin, EIGE:n, tasa-arvovertailussa Suomen sijoitus on painunut kahdeksanneksi. Eilisessä keskustelussakin moneen kertaan mainittu verrokkimaamme Tanska on sijalla kolme, Ruotsi sijalla yksi. Toki täällä eilisessä keskustelussa kuulumme, että mitä tulee irtisanomissuojaan, hallitukselle verrokkimaat ovat ilmeisesti Somalia ja Afganistan. Kaikkea sitä tosiaan kuuleekin. [Arto Satonen: Voi herranjumala!] — Niinpä. — Tosiasia on, että EIGE:n listauksessa Suomi on mukana olleiden Pohjoismaiden huonoiten sijoittuva maa. Olisi toivottavaa, että tämä kiusallinen fakta vaikuttaisi hallituksen toimiin. Valitettavasti tilanne on tällä hetkellä tässäkin lakiesityksessä päinvastainen, ja tasa-arvonäkökulma on jälleen tyystin ohitettu, kun puhutaan niin sanotusta pohjoismaisesta tai Tanskan mallista. Jos haluamme tältä osin pysyä Pohjoismaana muutenkin kuin maantieteellisesti, niin tasa-arvon edistäminen tulisi ottaa ihan aikuisten oikeasti vakavasti.

Nuorille naisille työelämästä uhkaa tulla entistä epävakampaa. Epäasiallista kohtelua ei uskalleta nostaa esiin, perheestä haaveilu tuntuu riskiltä ja työsuhteet ovat epävarmoja. Potkulakien sijaan hallituksen tulisi päättäväisesti ja ennen kaikkea konkreettisin teoin edistää tasa-arvoa ja torjua syrjintää, esimerkiksi päinvastoin vahvistamalla irtisanomissuojaa perhevapaalta palaaville. Vasta silloin voimme aidosti kutsua Suomea tasa-arvon mallimaaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.00 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Aluksi täytyy todeta, että tämä esitys on kylä mielestäni saanut liiankin suuren painoarvon täällä keskustelussa ja käsittelyssä, koska kaikki, ainakin työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäsenet, tietävät, että tässä on kyse varsin pienestä muutoksesta.

Sitten siihen keskusteluun, jota eilen täällä käytiin ja jota itsekin seurasin reilut viisi tuntia: Täällä paljon tuli sitä viestiä, että nämä asiat pitäisi yhdessä kolmikantaisesti neuvottelemalla ratkaista. Minä toivoisin kyllä, että jos semmoista ratkaisua lähdetään hakemaan, niin olisi jotkut mittasuhteet niissä viesteissä, jotka näistä asioista annetaan, niin että pysyttäisiin sentään siinä, mistä tässä asiassa on kyse. Minä otan nyt vain yhden esimerkin

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

täältä, joka kuvaa minun mielestäni tätä. Tämä ei ole suinkaan ainoa eikä ole ainoa taho, mutta minulla on tässä vasemmistoliitolta se, minkä te olette someen jakaneet, ja suora lainaus alkaa näin: ”Potkulaki vähentää työntekijöiden valtaa ja lisää työelämän mielivaltaa.” — Tässä on teidän puheenjohtajanne, joka on siis osallistunut työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan asiantuntijakuulemisiin, kuva. — Tässä viestissä ei minun mielestäni ole siis mitään oikeata.

Ensinnäkin tämä potkulaki: eihän me edes tiedetä — ja tämän varmaan voi varapuheenjohtaja Lylykin vahvistaa — kuinka monta irtisanomista tämä irtisanomiskynnyksen alastulo tulee aiheuttamaan. Se on täysin mahdotonta. Oikeuskäytäntö tulee kertomaan sen.

”Vähentää työntekijöiden valtaa”: Siis miten se vähentää työntekijöiden valtaa? Onko niin, että työntekijöillä pitäisi olla oikeus esimerkiksi myöhästyä työpaikoilta tai muuta? Sitäkö se valta on? Miten se vähentää työntekijöiden valtaa?

”Lisää työelämän mielivaltaa”: Miten se lisää työelämän mielivaltaa, kun meillä kuitenkin vaaditaan jatkossakin se asiallinen syy? Ei tämän lakimuutoksen jälkeen ketään ihmistä voida irtisanoa ilman, että hän itse on tehnyt henkilökohtaisesti jonkun virheen, jonka perusteella hänet irtisanoitaan. Se ei ole mielivaltaa, se ei ole työntekijöiden vallan vähentämistä, eikä se ole edes potkulaki.

Enkä halua tässä nyt yksin vasemmistoliittoa syyttää. Minä luulen, että hyvin samantyyppistä materiaalia liikkuu demareilta ja SAK:lta ja monelta muultakin tämän asian yhteydessä. Eli tätä asiaa on siis paisuteltu todella paljon suhteessa siihen, mistä tässä asiassa on kyse. Tässä on kyse nimenomaan siitä, minkä edustaja Piisinen hyvin sanoi, että vaikka tämä koskee kaikkia yrityksiä, niin ennen kaikkea pienten ja keskisuurten yritysten rekrytointikynnys alenee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

16.03 Timo Furuholm vas: Arvoisa puhemies! Vastaan edustaja Satoselle, kunnioitetulle työ- ja tasa-arvovaliokunnan puheenjohtajalle, että toivottavasti samalla pieteetillä luet myös meidän pienyrittäjäohjelman, kun siellä tarjotaan keinoja palkata se ensimmäinen työntekijä ilman, että tarvitsee työntekijöiden oikeuksia heikentää.

Mutta edustaja Bergbomille on pakko vastata, että me emme missään nimessä pilkkaa teitä siitä, että te lupasitte 100 000 uutta työpaikkaa ja se tavoite ei ole toteutunut, päinvastoin valunut pikemminkin kauemmas. Se syy, miksi me emme pilkkaa teitä siitä — me kyllä kannustamme täällä mielin määrin ja annamme omia vaihtoehtoja, vaikka väititte toisin — on se, että osittain te lupasitte nämä 100 000 uutta työpaikkaa sillä verukkeella, että te voitte polkea sosiaaliturvaa. Te olette heikentäneet työttömyysturvaa, sosiaaliturvaa, ja siellä on valtava määrä ihmisiä, jotka ovat menettäneet nyt työnsä, ja niitä uusia työpaikkoja ei näy. Pikemminkin voisi sanoa, että me olemme todella huolissamme täällä.

Mitä tulee tähän esitykseen nytten, niin on katsottava mielestäni tätä koko hallituskauden aikaista työmarkkina-, työehtopolitiikkaa. Täällä on valtava määrä erilaisia heikennyksiä. Minä laitoin tähän nopeasti vain: täällä on paikallisen sopimisen edistäminen, vientimalli, lakko-oikeus, ansiosidonnaisen heikentäminen, työttömyysturvaan tehtyjä heikennyksiä, yt-lakia on heikennetty, siellä on vielä putkessa tulossa määräaikaissuoihin liittyviä lisäyksiä, vai mikä on sitten oikein. Ehkä tähän liittyen se, mistä minä olen huolissani, on se, mihin tämä suomalainen työelämä tässä menee. Kuten tuolla pöytäkirjassa sanoin, meidän pitäisi kyllä puhua joskus laadustakin. Ei voi olla, että nämä ovat eri laskelmia. Täällä

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

hetkellä pystytään irtisanomaan. Meillä on koeaika, joka auttaa siinä arvioimaan, onko se työntekijä sen kaltainen, että työnantaja haluaa sen palkata.

Mutta kuten tässä nousi esiin, niin kun se työhyvinvointi laskee ja epävarmuus kasvaa, se vaikuttaa siihen kuluttamiseen, se vaikuttaa siihen, haluaako perheen tai yrittääkö hankkia jälkikasvua, sun muuhun. Eli jos tämä tulos on tällä hetkellä 10—0-tappio työntekijän näkökulmasta, nämä teidän toimenne, mitä te olette tällä kaudella tehneet, niin on aivan selvää, että ei se luottamusta tässä yhteiskunnassa kyllä kasvata, päinvastoin, ja sillä epävarmuudella on sitten aina seurauksensa. Nyt se on nähty siinä, että talous jumittaa, niitä työpaikkoja ei synny, ja me täällä sitten kinastellaan tästä yhdestä lajista, mikä on myöskin mielestäni huonosti laadittu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

16.06 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä varmasti olikin kaikkien tiedossa, että työnantajalla on direktio-oikeus eli he ovat niin sanotusti vähän esimiesasemassa näissä tilanteissa. Sanotte, että täällä hallitus on yksinomaan ja yksipuolisesti työnantajan puolella ja siitä näkökulmasta tarkastelee näitä asioita, mutta se on kuitenkin fakta, että jos ei ole työnantajia, ei ole työntekijöille töitä. Sen takia on lähtökohtaisesti tuettava vahvasti sitä työnantajaa ja yrittäjää. Tämä laki kuitenkin tulee selkeyttämään toimintaa, selkeyttämään yhteisiä pelisääntöjä ja kokonaisuutta.

Tosiaan kaikki eivät voi olla kunnalla töissä, se on ihan selvä asia. Yrittäjällä on se oma riski: koko omaisuus tulesa ja pelissä. Minä tunnistan paljon pienyrittäjiä, mikroyrittäjiä ja yksinyrittäjiä, jotka heräävät aamulla neljän ja viiden aikaan ja tekevät 16 tunnin työpäiviä isolla riskillä. Yrittäjät pitävät tämän meidän yhteiskunnan pystyssä. Se on täysi fakta. Ja he varmistavat nämä palvelut, ja meidän pitää se muistaa. Sen takia meidän pitää kertoa kaikkiaan tukea yrittäjiä ja yrittäjyyttä. Riski on aina sillä yrittäjällä.

Kerron yhden tapauksen, niin kuin tässä eilen illalla kerrottiin — kuuntelin kyllä kaikki puheenvuorot alusta loppuun, vaikkon täällä salissa ollutkaan koko aikaa. Oli pieni rekka-firma, muutama rekka. Kuljettaja jäi ratista kiinni, mikä tarkoittaa varmastikin sitä, että ajoi alkoholin vaikutuksessa tai päihtyneenä ajoneuvoa. Kun näin kävi ja tämä kuljettaja oli ammattiyhdistysliikkeessä, niin sieltä ay-ihminen oli yhteydessä ja kertoi, että eikö teillä jotakin muuta työtä pitäisi järjestää nyt, vaikka kirjanpitoa tarkastelemaan. Yrittäjä kertoi, että me vaimon kanssa hoidetaan tuossa keittiön pöydällä tuo meidän kirjanpito eli ei tähän semmoisia töitä ole olemassa. Sitten kävi niin, että yrittäjä joutui palkkaamaan uuden työntekijän ajamaan sitä toista rekkaa, jolla ei ollut kuljettajaa, ja kuljettajalle tietysti piti maksaa sitten palkkaa. Tässä rangaistiin yrittäjää, ja varsinaisesti se henkilö, joka toimi väärin, vietti sitten lomaa muuten.

Minä haluan korostaa kuitenkin, että yrittäjät kantavat sen riskin ja vastuun, ja sen takia me halutaan olla tukemassa yrittäjiä ja työnantajaa. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

16.09 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Potkulaki ei lisää työllisyyttä vaan ainoastaan heikentää työntekijöiden asemaa. Irtisanomissuojan heikentäminen lisää työelämän epävarmuutta ja kasvattaa mielivaltaisten ja syrjivien irtisanomisten riskiä. Kenenkään ei pitäisi voida menettää työtään esimerkiksi siksi, että puuttuu työpaikalla tapahtuviin epä-

kohtiin tai väärinkäytöksiin, mutta tällaista valitettavasti tapahtuu jo nykyisin. Esitys on jatkumoa työntekijöiden oikeuksien heikentämiselle ja työsuhteturvan romuttamiselle. Jo aiemmin irtisanomisaikoja on lyhennetty, työttömyysturvaa on leikattu, ja tulossa on vielä perusteettomien määräaikaisten työsopimusten salliminen. Yhdessä nämä muutokset vievät Suomea pois päin pohjoismaisesta työmarkkinamallista.

Edustaja Satonen viittasi äsken täällä puheenvuorossaan vasemmistoliiton puheenjohtaja Minja Koskelan sitaattiin sosiaalisessa mediassa. Minä kysyin äsken edustaja Koskelalta, mitä hän tarkoitti virkkeellä, mitä edustaja Satonen ei ymmärtänyt. Koskela vastasi teille: ”Kun valtasuhde järkkyy työnantajien ehdoilla, niin se tarkoittaa työntekijöille heikompaa asemaa. Edustaja Satonen, kuten Michel Foucault sanoi, valta on kaikkialla, paitsi kohta sitä on työntekijöillä vähemmän.” Tällaiset terveiset lähetti edustaja Koskela.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen mukaan Suomen nykyinen henkilöperustainen irtisanomissuoja on arvioitu vastaavan tasoiseksi kuin Ruotsissa ja heikommaksi kuin Norjassa. [Arto Satonen: Entäs Tanska?] Kun taas tarkastellaan kollektiivista irtisanomissuojaa, on se Suomessa merkittävästi useimpia verrokkimaita heikempi. Eurooppalaisessa vertailussa työntekijöiden irtisanominen on kokonaisuudessaan Suomessa helppoa ja halpaa, eikä irtisanomissuojalla voida siten ainakaan selittää Suomen talouden nykyisiä ongelmia. Esityksen myötä henkilöperusteisen irtisanomissuojan taso vaihtelee toimialojen välillä ja heikentää sukupuolten välistä työelämän tasa-arvoa. Nykyisestä asiallisen ja painavan syyn edellytyksestä on sovittu useimmissa teollisuuden ja kuljetusalojen valtakunnallisissa työehtosopimuksissa. Siksi irtisanomissuoja heikkenisi toimialatasolla käytännössä erityisesti matalapalkkaisilla ja naisvaltaisilla palvelualoilla. Näin ollen Suomeen syntyy niin sanotusti kahden kerroksen irtisanomissuoja, jossa osalla työntekijöistä on vahvempi suoja kuin muilla. Tämä on todella erikoista. [Arto Satosen välihuuto]

Arvoisa puhemies! Vastaan myös muutamiin tässä keskustelussa esitettyihin väitteisiin. Täällä väitettiin, että kukaan ei halua irtisanoa hyvää työntekijää. Tämä ei pidä paikkaansa, koska työntekijöitä irtisanotaan jo nykyään epäasiallisilla perusteilla. [Oikealta: Kuka ne työt tekee, jos ei työntekijä?] Työsuhteita on päätetty laittomasti esimerkiksi raskauden vuoksi tai siksi, että työntekijää on ahdisteltu seksuaalisesti esimiehen toimesta ja se on tuotu esille, tai siksi, että työntekijä on aktiivinen ay-toiminnassa. Tämä on todellisuutta Suomessa jo nyt. Vaikka tällaiset tapaukset ovat onneksi harvinaisia, ne eivät lainkaan naurata, ne uhkaavat tämän lakimuutoksen myötä yleistyä. Toistaiseksi meillä on vielä tämä suoja, mutta edessä on toisenlainen tilanne.

Kaikki meistä myös vanhenevat. Kaikkien meidän työkyky voi myös väliaikaisesti alenua esimerkiksi sairastumisen tai muiden ongelmien takia. Emme kai me halua yhteiskuntaa, jossa työntekijän on oltava täysin virheetön saadakseen pitää työnsä. Päinvastoin, eikö työelämän osapuolien tulisi tehdä enemmän yhteistyötä työkyvyn tukemisen ja jatkuvan oppimisen edistämiseksi ja myöskin työssäjaksamiseksi, jotta ikääntyneet pystyisivät olemaan nykyistä pidempään työelämässä mukana?

Samoin täällä on väitetty, että työntekijöitä ei uskalleta palkata, koska irtisanomissuoja on niin korkea. Suomessa on jo käytössä koeaika, jonka puitteissa työntekijän saa irtisanoa lähes vapaasti. Toiseksi, irtisanominen tuotannollis-taloudellisilla syillä on Suomessa jo helpompaa ja halvempaa kuin EU-maissa keskimäärin. Jos irtisanomissuoja olisi merkittävä ongelma rekrytointien ja sitä kautta työllisyyden kannalta, tämä kyllä näkyisi tätä aihetta koskevissa tutkimuksissa, mutta tutkimustulokset viittaavat kuitenkin siihen, että mahdollinen rekrytointikynnyksen alentuminen ei riitä nostamaan nettotyöllisyyttä ainakaan

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

merkittävästi, kun samalla irtisanomiset yleistyvät. Yhteisvaikutus nettotyöllisyyteen on monien tutkimuksien mukaan jopa olematon. — Kiitoksia. Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.14 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Ajattelin, etten enää tulisi tähän puhumaan, että lähdetään kohta seuraaviin haasteisiin, mutta oli ihan pakko pyytää puheenvuoro vielä muutamien asioiden johdosta, ettei jää väärää käsitystä siitä, mitä tässä tuodaan esiin.

Arvoisa puhemies! Kaikilla meillä on yritysyntäviä, meilläkin ihan perhepiirissä on yritystoimintaa, ja seuraan sitä päivittäin ja tiedän, mitä se on. Sitä kuvaa ei tarvitse piirtää. Tiedän sen kokonaisuuden myöskin siitä näkökulmasta. Kaikki me haluamme, että yritykset menestyvät. Minä en ole tavannut työurani aikana semmoista tilannetta, että työntekijät sanovat, että tämän työpaikan ei tarvitsisi menestyä. Ne ihmiset ovat yleensä sen työpaikan puolesta. Tämä lähtökohta tässä aina jää vähän vähemmälle. Sitten on niitä työpaikkoja, joissa työsuhteita päättyy ja joissa menettelytapavirheitä on tapahtunut ja henkilö ei ole tehnyt niitä työtehtäviä niin kuin on pitänyt tehdä, ja näin poispäin. Mutta tämäkin mittaluokka pitää muistaa, että jos meillä on noin 12 400 henkilöperusteista työsuhteen päättämistä vuodessa ja koeaikana 14 600, niin me liikumme siellä noin 27 000:ssa työsuhteen päättymisessä vuositasona. Meillä syntyy ja päättyy työsuhteita kuitenkin muistaakseni noin 800 000, suurin piirtein, suuruusluokaltaan, ja siihen mittaluokkaan täytyy sanoa, että valtaosa toimii ihan oikein hyvin ja kysymys on näistä ristiriitatilanteista, joihin tässä nyt puututaan. Määrä on iso, kun katsotaan sitten lukumääränä, mutta valtaosa toimii oikein. Valtaosa yrityksistä toimii hyvin, valtaosa esimiehistä toimii hyvin ja valtaosa työntekijöistä toimii oikein. Tämä on muistettava tässä kokonaisuudessa. Se jää vähän tässä takalalle.

Sitten tämä 100 000 työpaikkaa: Kysymys on niistä keinoista, millä sitä 100 000:ta metsästetään. Siitä oikeastaan on kysymys ja siitä, mitkä politiikan valinnat siellä on. Täällä on puhuttu ja minä luetteloin eilen illalla niitä keinoja työsuhteturvan heikentämisestä, työttömyysturvan heikentämisestä, aikuiskoulutustuen lopettamisesta ja muusta. Niille oli tietty työllisyysvaikutukset laskettu hallituksen luvuissa. [Arto Satonen: Valtiovarainministeriön luvuissa!] — Niin, mutta ne ovat ne luvut, mitä te olette tuoneet esiin, ja me ollaan niistä keinoista oltu eri mieltä syvästi. Tämä on se iso asia. Kaikki me haluamme, että tänne syntyisi työpaikkoja, koska se on kaiken tämän lähtökohta.

Vielä tähän kolmikantaiseen valmisteluun, niin kyllä se perus-, iso näkemys on, että kun siellä työnantajapuoli ja palkansaajapuoli yhdessä katsovat, mikä on mahdollista kulloisesakin tilanteessa, syntyy tasapainoisempia ratkaisuja jatkoon kannalta. Niistä syntyy sellaisia ratkaisuja, ettei tarvitse tehdä heiluriliikettä näin ja heiluriliikettä näin, vaan tehdään tasapainoisempia ratkaisuja, ja nyt on tehty sillä toisen puolen näkökulmalla nämä ratkaisut, ja se on tässä iso ongelma. Tämä näkyy näissä ratkaisuissa.

Sitten näitä sijoittamisvelvollisuuksiin liittyviä asioita. Sen osalta tähän kaventaa sijoittamisvelvoitetta yrityksillä. Voi tietenkin kysyä, kuinka iso sijoittamisvelvollisuuskynnys on siellä yrityksessä selvittää, onko uutta työtä tarjolla tai ei. Varmasti siinä on ammatitaitokysymyksiä, löytyykö semmoista työtä, mihin voi henkilön sijoittaa ja niin poispäin. Nämä kaikki ratkaisevat sen, kuinka iso ja pieni yritys on kyseessä ja niin poispäin. Se velvoite ei velvoita pakosta ottamaan, vaan se pitää selvittää, ja se on semmoinen lähtökohta, joka siellä taustalla on. Nyt sitä kavennetaan, ja meidän mielestämme se ei ole hyvä linja.

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

Tässä on monia semmoisia kysymyksiä, jotka tämän tekevät. Toistan vielä sen, että kukaan ei tänään pysty sanomaan, miten paljon tämä kynnys laskee [Arto Satonen: Aivan!] ja minkälaista tulevaisuutta se on.

Pitää päättää positiiviseen tämä puhe, niin siitä sanoisin, että valiokunta on yksimielinen, että me selvitetään näitä yhdessä. [Arto Satonen: Juu kyllä, se pitää paikkansa!] Meillä on selvitys siitä, tapahtuuko raskaus- ja perhevapaasyrjintää ja onko siitä jotain näyttöä, ja sitten siitä, miten tämä toimii työntekijöiden aseman kannalta ja työllisyyden näkövinkkelistä. Näistä me ollaan yhtä mieltä, että tämä on syytä selvittää vuoden 28 loppuun mennessä, ja toivoisin, että me oltaisiin yhtä mieltä, että jos näistä joitain ongelmia syntyy, niitä korjataan sitten oikeaan suuntaan, [Arto Satonen: Kyllä!] ja se on seuraavan hallituskauden asia. Siitä me ei olla yhtä mieltä, että virkamiehiä pitäisi tähän ottaa, mutta sitähan tässä ei suoraan esitetä, vaikka se vähän niin kuin vihjaistaan, että tällainen näkökulma tässä pitää ottaa, kun näitä vertailuja tehdään, mutta sitä selvitystä me ei kannateta. Mutta muuten tämän osalta sanon, että kyllä tässä mennään vähän sellaiseen tuntemattomaan suuntaan, jota ei tiedetä, ja sen takia me emme tätä lakiesitystä kannata. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

16.20 Miko Bergbom ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Nopeasti vastaan vasemmistoliitolta tulleeihin huomioihin.

Otan ihan lyhyesti kantaa tuohon koeaikaan. Toivottavasti te tiedätte, että moni on työsuhteessa myös sen koeajan jälkeen, jolloin koeaikapurku molemmiin puolin sopimusosapuolien osalta ei ole mahdollista. Tämähän ei nyt koske koeaikaa, mitä te olette täällä julistaneet kovaan ääneen, vaan nimenomaan tilanteita, joissa koeaika on päättynyt. En tiedä, mitä hauskaa siinä on, mutta nyt sekin on selvä.

Hienoa nähdä, että te jaatte tämän työpaikkojen tarpeen tässä maassa. Kuitenkin kummaksun, että kun eduskunnan riippumattomat asiantuntijat — nyt korostan teille: riippumattomat asiantuntijat — ovat omassa varovaisessa arviossaan tulleet siihen johtopäätökseen, että teidän esittämänne vaihtoehto tarkoittaisi tähän tilanteeseen noin 50 000:ta uutta työntöntä, niin se on aika kova ulostulo riippumattomilta asiantuntijoilta. Siinä suhteessa vain vähän kummaksun sitä. Saattoi olla, että te ette selvittäneet asiantuntijoilta ennen vaihtoehtonne tekoa, mihin se johtaisi, mutta nyt kun se on teillä tiedossa ja itse asiassa jo aiemmankin vaihtoehtoon osalta, niin ehkä sitten ensi kerralla otatte nämä huomioon, kun kasaatte miljardien veronkorotuslistaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

16.22 Timo Furuholm vas: Arvoisa puhemies! Vaihtoehtobudjetista on jo keskusteltu, mutta sen verran totean, että se meidän vaihtoehto estää myös lapsia tippumasta köyhyyteen, mutta ehkä se ei ole edustaja Bergbomille kummoinen arvo.

Totean nyt ehkä vielä tästä yhteenvetona: Tässä on puhuttu tästä, että tämä esitys on tuotu tänne, jotta voidaan helpottaa irtisanomista, koska se on niin kovin vaikeaa. Minä kaivoin nämä luvut tuosta mietinnöstä, ja täällä on tosissaan näin, että koeaikana 14 000 ja henkilökohtaisella irtisanomisella 12 400 vuodessa. Eli kyllä se on mahdollista. Sitten tulee se kysymys, että miksi. Tässä nyt selvästi halutaan sitten tähän lisää. Edustaja Satonen totesi ekana, että tämä ei ole iso muutos, ja sitten perään totesitte kuitenkin, että ei oikein

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

tiedä, minkälaiseksi tämä muutos sitten tulee lopulta, kun oikeuskäytäntö muodostuu. Eli tässä mennään tämmöiseen epävarmuuden tilaan. On minun mielestäni ihan ymmärrettävää ajatella sitä, miksi tämä sitten tarvitaan, kun te ette pysty edes kertomaan, mihin tämä johtaa. Kuten täällä on noussut, se irtisanominen on sekä työnantajan että työntekijän näkökulmasta aina inhimillinen ja monella tapaa dramaattinen asia. Minun mielestäni tällaisessa asiassa kolikon heittoa pitäisi viimeiseen asti välttää.

Sitten vielä tähän lisään sen verran, että kun ei ole pystytty laskemaan työllisyysvaikutuksia — on joitain pieniä näkemyksiä siitä, että se saattaa vähän työn tuottavuutta parantaa, mutta nekin ovat hyvin epävarmoja monen asiantuntijan näkökulmasta — niin ei oikein jää muuta vaihtoehtoa tai semmoista päätelmää: tässä on vahvat ideologiset syyt, ja ne liittyvät tavallaan tähän oikeiston yritykseen nytten käydä ammattiyhdistysliikkeen, ammattiliittojen kimppuun. Pidän sitä todella surullisena siinä mielessä, että ei tässä nyt kyllä hetkellisten voittojen lisäksi Suomen etu tule olemaan se ykkönen. Tämä ja monet muut teidän esityksenne heikentävät merkittävästi työelämän laatua tulevaisuuteen. Ja kun me tiedetään, että se jo itsessään on muuttunut repaleisempaan suuntaan, ilman näitäkin esityksiä, niin pidän jopa vähän edesvastuuttomana tätä kehitystä kiihdyttää teidän toimillanne. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

16.25 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Me puolustamme työtä ja työn tekemistä, erityisesti työnantajia. Ilman heitä ei ole työpaikkoja, verotuloja, hyvinvointia. Yrittäjätyönantajat tekevät ja luovat ne työpaikat ja mahdollistavat monen ihmisen tekemään sitä työtä, mutta valitettavasti kaikki työikäiset ja työkykyiset ihmiset eivät ota vastaan sitä työtä, mitä heille tarjotaan ja jolla tullaan toimeen. Valitettavasti semmoisiakin ihmisiä löytyy tästä maasta.

Työnantaja kantaa yksin vastuun ja riskin. Sen takia me ollaan työnantajan puolella, ja kiitos, Suomen Yrittäjät, tästä. Tuossa eräässä puheenvuorossa tuli valtakysymys — en rupea muistelevaan, kuka se oli. Eli työntekijöillä ei ole valtaa. No, totta kai se asetelma on sellainen, kuten tuossa todettiinkin jo, että työnantajalla on se direktio-oikeus, eli työntekijällä on valta tehdä mahdollisimman hyvin se työnsä, eli siihen kai pitäisi keskittyä, sillä töin, että maksetaan palkkaa.

Täällä edustaja Lohikoski puhui myös kaikenlaisista ikävistä asioista, mitä työpaikalla voi sattua ja sattuu. Häirintä, kiusaaminen, ahdistelu — ne ovat vahvoja rikoksia, ja niistä pitää aina tehdä rikosilmoitus. Voi niitä kertoa tietysti täälläkin, mutta jos tämmöisiä asioita tapahtuu työpaikalla, niin jokaisen ihmisen on velvollisuus puuttua näihin asioihin, kiusaamiseen, ja viетävä ne esimiehelle ja tarvittaessa poliisiasiaksi — rikosilmoituksen paikka.

Tuossa edustaja Lyly puhui tästä, minkä kuulee kyllä tässä viikoittain kymmeniä kertoja, että meidän tavoitteena on ollut 100 000 uutta työpaikkaa. Itse olen sitä mieltä, kun joskus olen jopa kilpaurheiluakin harrastanut, että pitää olla erinäköisiä tavoitteita. On jotenkin hirveän erikoista ja ihmeellistä, että jos siitä tärkeimmästä asiasta, mitä tässä yhteiskunnassa pitäisi tehdä, että työikäiset, työkykyiset ihmiset ottavat vastaan työtä, jolla tullaan toimeen ja tehdään sitä työtä, tällainen tavoite on esitetty, niin siitä ivaillaan ja irvailaan, että ettepä ole saaneet ja ettepä ole onnistuneet. Tämä on kyllä ihan meidän koko Suo-

Pöytäkirja PTK 128/2025 vp

men ja eduskunnan yhteinen asia. Ei tämä ole mikään semmoinen irvistely- eikä irvailuasias, vaan tämä on tavoite, joka ei valitettavasti ole vielä onnistunut.

Furuholm sanoi tuosta, että meillä on ideologisia asioita ja ideologisia kysymyksiä erityisesti tässä lakiesityksessä. Kyllä minä itse koen, että se työn tekeminen on tärkeä arvo tässä maailmassa ja yhteiskunnassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.28 Arto Satonen kok: Arvoisa herra puhemies! Haluan myös osaltani päättää tämän keskustelun positiiviseen ja ehkä siihen, mistä ollaan yhtä mieltä. Se oli myös mielestäni tärkeää, että nämä seurantalausekkeet tähän tulivat, olkoonkin, että siellä oli yksi lauseke, josta ei oltu yksimielisiä. Kertaan vielä ne kaksi, jotka tässä myöskin varapuheenjohtaja Lyly mainitsi: On tämä raskaus- ja perhesyrjintäkysymys, josta siis todetaan siellä valiokunnan mietinnössä, että ne tapaukset ovat tähän asti olleet harvinaisia, mutta kun tämä on sellainen asia, jota kukaan ei hyväksy ja kaikki haluavat sitä seurata, että se ei muuhun johda, niin oli ihan perusteltua, että meillä on tällainen lausuma. Sitten tässä toisessa lausumassa oli oikeastaan kaksi puolta. Siinä olivat ne muutokset, mitkä ovat tämän lain muutokset työntekijän asemaan ja mitkä ovat tämän lain muutokset sitten erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten työnantajan rekrytointimahdollisuuksiin ja sitä kautta työllisyysvaikutuksiin. Näitä kahta asiaa seurataan, ja tämä oli minun mielestäni hyvä.

Yhdyn kyllä siinä mielessä varapuheenjohtaja Lylyn näkemykseen — vaikka se onkin sitten seuraavan hallituksen asia — että jos tämä seuranta paljastaa jotain merkittävää, selaista, mitä on tarpeen korjata, niin sen korjaamisen aika on silloin. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain ja holloustoimesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 69/2025 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 15/2025 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 69/2025 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

16. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on maanantaina 15.12.2025 klo 12.00.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tämä täysistunto on päättynyt. Hyvää viikonloppua!

Täysistunto lopetettiin klo 16.30.